ETELÄ-SAVON
YMPÄRISTÖKESKUS

ESA-2007-Y-252

MUISTIO 14.1.2009

Itä-Suomen jätesuunnitelma > < Jätehuoltoyhtiöt

Aika: 10.12.2008 klo 10.00-14.30
Paikka: Kuopio, Kirkkokatu 22, Korttelimuseo
Osallistujat: Osallistujalista liitteenä

Päivän avaus
Osastopäällikkö Jari Mutanen avasi tilaisuuden ja kertoi suunnitelman laatimisen perusteista. Mutanen valittiin puheenjohtajaksi.

Nykytilanne Itä-Suomen jätehuollossa
Projektipäällikkö Kai Sormunen, Ramboll Finland Oy, kertoi Itä-Suomen jätehuollon nykytilanteesta sekä valmisteltavana olevan jätesuunnitelman eri osioiden sisällöstä. Tavoitteena on käytännönläheisten toimenpiteiden esittäminen.

Jätehuoltoyhtiöiden puheenvuorot
Vastauksia seuraaviin kysymyksiin

- Mitä haluavat jätesuunnitelmalta eli toiveet jätesuunnitelmalle
- Millaisessa muodossa tarvitsevat jätesuunnitelman tietoja
- Millaisia visioita jätehuoltoyhtiöillä on tulevaan
- Millaisia yhteistyötarpeita jätehuoltoyhtiöillä on.

<u>Metsäsairila Oy, toimitusjohtaja Alpo Leinonen</u>

Yleistä:
- jätemaksut nousevat, yhdyskuntajätteen/sekajätteen jätteenkäsittelymaksu 98 €/t + alv; Mikkelin seudulla ei peritä perus-/ekomaksua. Maksun korottaminen johtuu pääasiassa erilliskerätyn yhdyskuntajätteen hyötykäytön kustannuksista Kotkan Energia Oy:n Hyötyvoimalassa
- yhdyskuntajätteestä viedään 7500 tonnia/vuosi Hyötyvoimalaan
- yhdyskuntajätteitä karkaa L&T Oyj:n toimesta jätehuoltoyhtiön alueelta Varkauteen
- kunnan vastuulla oleva jäte ja yritysjäte eivät pysy erillään jätelain mukaisesti.

Toiveet jätesuunnitelman laatimiselle:
- lainsäädäntöä ohjaava vaikutus eli vaikuttaminen lakeihin, säädöksiin ja määräyksiin

- tietotarpeet ja jäteseurantatiedot kohdalleen, jotta asetettujen tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida.

Yhteistyötarpeet:
- jätevedenpuhdistamon siirron yhteydessä mädättämön järjestämisessä yhteistyötarvetta Mikkelissä
- alueellisesti selkeät jätehuollon toimintatavat eri maakunnissa ja visiona yhteinen jätehuoltoyhtiö.

Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy, työnohjaaja-jäteneuvoja Tarja Karvonen

Yleistä:
- polttokelpoisen jätteen hyödyntämisvaihtoehtoja selvitetty; edelleen avoin kysymys ja odotetaan kokemuksia Mikkelistä

Toiveet jätesuunnitelman laatimiselle:
- käytännönläheinen tarkastelutapa jätesuunnitelmassa ja taloudellisesti mahdollinen toteuttaa
- tietotarpeet kohdalleen ja jätteiden vastuukysymysten selkiytyminen .

Yhteistyötarpeet:
- vesipitoisten jätteiden käsittely
- jätteiden energiahyötykäyttö

Varkauden kaupunki, jätehuoltopäällikkö Jarmo Vepsäläinen

Toiveet jätesuunnitelman laatimiselle:
- suunnitelmassa asetettavia tavoitetasoja voisi olla kaksi, eli reunaehtojen täyttyessä tiukemmat tavoitteet
- esitettävä toteuttamiskeinoja, jotka ovat mahdollisia toteuttaa
- taloudelliset realiteetit on otettava huomioon mm. siivoamiskustannukset ja neuvontaa järjestettävä monipuolisesti
- kehys jätehuollon kehittämiselle alueellisesti; tietoa on sinänsä jo riittävästi.

Yhteistyötarpeet:
- alueella syntyvien jätteiden energiahyötykäytön ratkaiseminen ja logistiikka siihen liittyen. Nyt näyttää siltä, että alueelliset ratkaisut jätteiden energiahyötykäytöstä ovat vaikeita, kun paperiteollisuus keskittyy ydinliiketoimintoihin ja alueella ei ole riittävää lämpökuormaa.
- biojätteen käsittelylle vaihtoehtoja ja voimavarojen yhdistämistä
- jätehuollon monimuotoista yhteistyötä.

Joensuun Seudun Jätehuolto Oy, toimitusjohtaja Erkki Kettunen

Toiveet jätesuunnitelman laatimiselle:
- realistinen, toteuttamiskelpoinen suunnitelma
- vaikutus lainsäädäntöön, vastuukysymykset selkeiksi
- malli haja-asutuksen jätehuollon järjestämiselle. Taustana mm. se, että Itä-Suomessa on merkittävästi loma-asutusta ja omatoiminen jätteenkäsittely on vähäistä.
- ohjausvaikutus Itä-Suomen jätevirtojen tarkasteluun

- benchmarking ym. toimintatavat; vertailutietoa Itä-Suomen jätelaitoksille ten kehittää, mihin sijoittuu suhteessa muihin.

Yhteistyötarpeet:
- polttokelpoisen jätteen keräyksen malli ja logistiikka; onko tarpeen suunnitella ja tehdä päätöksiä kunkin itse vai yhdessä
- lämpö- ja biopolttolaitoshankkeita seudulla (Fortum, L&T Oyj, Penttilän alue), ei kuitenkaan tiedossa ratkaisuja jätteiden energiana hyödyntämiseen
- aluekeräyspisteiden kohtalo jatkossa. Jätemaksujen valitukset hyvin yleisiä, muistutuksia jatkuvasti lautakunnissa ja muutoksenhakua hallinto-oikeudessa
- jätteiden keräilyn kehittäminen haja-asutusalueilta
- biojätteiden erilliskeräyksen järkevyys mietittävä, haju- ja haittaeläinhaittoja
- visiona ja yhteisenä jätehuoltoyhtiöiden hankkeena kehittää biokaasun käyttöä liikennepolttoaineena ja tankkausasemien perustaminen .

Outokummun kaupunki, tekninen johtaja Unto Lavikainen

Yhteistyötarpeet:
- yhteinen jätteenpolttolaitos alueelle
- biohajoavien jätteiden käsittely jatkossa: lietteelle käsittelyvaihtoehtoja, mikäli alueelle ei tule polttolaitosta sekä biojätteiden käsittely. Pitkällä tähtäimellä Outokummulla ei ole omaa kaatopaikkaa ja öljyisten maiden kompostointi loppuu.
- haja-asutusalueiden jätteiden keräilyä kehitettävä; erityisesti kesällä kustannukset nousevat hyvin paljon. Isot jätejakeet pitäisi viedä omiin vastaanottopaikkoihin - kuntalaisten tiedottaminen.
- yhteistyön lisääminen jätteenkeräyksessä, jotta tyhjillä kuormilla ei ajeta.

Jätekukko Oy, toimitusjohtaja Arto Ryhänen

Toiveet jätesuunnitelman laatimiselle:
-selkeä kannanotto tällä hetkellä kaatopaikkasijoitetun jätteen käsittelylle ja hyödyntämiselle jatkossa, vuodesta 2016 eteenpäin. Tällä hetkellä ongelma, että prosenttitavoitteet voidaan laskea eri tavoin esim. Jätekukon Kuopion jätekeskuksen vuosiraportissa 2007 loppusijoitukseen menevän biohajoavan yhdyskuntajätteen määrä kahdella eri tavalla laskettuna antaa tulokset 22% ja 55%.
- ihmisten asenteisiin vaikuttaminen suunnitelman myötä (lukuisat soitot jätehuoltoyhtiöön koskevat sitä, ettei synny jätettä eikä tarvitse jätehuoltopalveluja). Viranomaisten pitäisi selvemmin tuoda esille lait, määräykset ja tavoitteet.

Visio tulevaan:
- eurooppalainen jätehuoltomalli: laitosmainen jätteenkäsittely (poltto sekä esikäsittely- ja mädätyslaitokset).

Yhteistyö- ja kehittämistarpeet:
- jätehuoltoyhteistyön lisääntyminen Itä-Suomen alueella; montako yhtiötä alueella tarvitaan. Yhteistyöstä hyötyä sekä käsittelyssä että kuljetuksissa.
- keskitetty biojätteiden ja lietteiden mädätys- tai kompostointilaitos alueelle
- biojätteiden erottelun tehostaminen omakotitaloissa ja < asunnon kiinteistöissä, joita jätehuoltomääräykset eivät velvoita biojätteiden lajittelulle
- haasteena haja-asutuksen jätehuollon kehittämien
- rakentamisen jätteiden lajittelu ja vastaanottopaikkojen kehittäminen.

Ylä-Savon Jätehuolto Oy, toimitusjohtaja Risto Kauhanen

Toiveet:
- Itä-Suomen näköinen suunnitelma. Suunnitelmassa on otettava huomioon erilaiset alueet, ei maakuntakeskus -lähtöinen suunnitelma.
- toteuttamiskelpoinen suunnitelma, joka vie Itä-Suomen jätehuoltoa vauhdilla eteenpäin

Yhteistyötarpeet:
- energiahyötykäyttöön liittyvät ratkaisut Itä-Suomen hankkeessa
- biohajoavien jätteiden käsittely jatkossa. Ympäristön kannalta biojätteiden keräilyn vaikutukset voivat olla negatiivisia kun noudetaan jäte pienistä kunnista ja pitkien etäisyyksien päästä.
- rakentamisen jätteiden (ml. maa-ainekset) käsittely ja hyötykäyttö
- haja-asutusalueiden sekajätteen keräyksen kehittäminen
- haja-asutusalueella syntyvien lietteiden ja lannan käsittelymahdollisuuksien kehittäminen
- yhteistyö jätteenkuljetuksissa jatkossa

Yhteenvetoa alustuksista ja keskustelusta

Toiveet ja tarpeet

Käytännönläheisyys ja realistisuus:
- kustannukset, taloudelliset vaikutukset
- erilaiset alueet ja merkittävä loma-asutuksen määrä
- tavoitteet portaittain? palvelutaso, hyötykäytön tavoitteet
- palvelutason määrittäminen ja tehostaminen. Jätehuoltopalvelujen järjestämistä voidaan tarkastella mm. jätemäärän, kustannustason ja logistiikan kannalta. Jätepisteitä tulisi suunnitella yli kuntarajojen ja sijoittaa aluekeräyspisteitä kulkureittien varrelle ja liikenteen pääväylien yhteyteen. Aluekeräyspisteiden järjestämisen tarvetta selvitettävä tarkemmin.

Haja-asutusalueet:
- erilaisten intressien arvottamista
- biojätteen erilliskeräyksen järjestäminen tarkasteltavaksi
- roskaantumisen estäminen, neuvonta
- liete ja lanta
- sako- ja umpikaivolietteen keräys ja käsittely jatkossa. Valtakunnallisen jätesuunnitelman mukaan kunnat järjestävät haja-asutuslietteiden käsittelyn ja hyödyntämisen jätevedenpuhdistamoissa, biokaasulaitoksissa ja kompostointilaitoksissa. Jätekukko Oy on toimittanut kunnille kirjeen ja tavoitteena on että yhtiö toimisi käsittelyn laskuttajana, kuljetus toimisi edelleen sopimusperusteisena. Itä-Suomen alueella pohdittava myös sako- ja umpikaivolietteen mahdollista paikallista hyödyntämistä, kun esikäsittelyä koskevat ohjeet ovat tiukat.

Maakuntien ääni lainsäätäjälle:
- tiedon välitystä ja viestiä edelleen. Lainsäädäntöperusteisia ongelmia.
- tavoitteena luotettava vertailutieto ja yhtenäiset vertailuvuodet

Visiot
- jätteiden energiahyödyntämisen kehittyminen maassa ja arvokkaamman polttokelpoisen jätteen hyödyntämisratkaisut; yhteistyö paperiteollisuuden kanssa
- kaatopaikkakaasusta saatavan metaanin hyödyntäminen ja kehittäminen liikennepolttoaineeksi
- biokaasun hyödyntämisen laitokset ja toimintamallit
- laitosmaisen hyödyntämisen lisääminen
- yksi jätehuoltoyhtiö
- erikoistuminen jätehuoltotoiminnoissa
- haja-asutuksen muuttuvat tarpeet

Yhteistyömahdollisuudet ja -tarpeet
- energiajätteet
- biojätteet, lietteet
- vesipitoiset jätteet
- jätteenkuljetus
- yhtenäinen toimintamalli haja-asutusalueiden jätehuollon järjestämiselle
- yksi jätehuoltoyhtiö

Tilaisuus todettiin tarpeelliseksi ja toimivaksi. Sähköpostitse voidaan jatkaa vuoropuhelua edellä mainituista aihepiireistä.

Jari Mutanen
puheenjohtaja

Pirjo Angervuori
sihteeri

LIITE Osallistujat 10.12.2008 tilaisuuteen: Itä-Suomen jätesuunnitelma > < Jätehuoltoyhtiöt